

2020-2021

Nesodden kommune

Årsplan for Fagerstrand barnehage 2020/2021

Fastsatt av samarbeidsutvalget september 2020

Årsplanen bygger på

- Lov om barnehager
- Forskrift om rammeplanen for barnehages innhold og oppgaver
- Barnehageplan for Nesodden kommune 2013-2017
- Å mestre. Plan for overgangen fra barnehage til skole og skolefritidsordning
- Strategi for fremtidens barnehage i Nesodden kommune 2015-2020 kompetanse og rekruttering
- Å vokse opp og høre til - Plan for et godt oppvekstmiljø i Nesodden kommune. «Å vokse opp og høre til 2017-2021»
- Trafikksikkerhetsplan 2015-2018

Årsplanens funksjoner

1. Arbeidsredskap for barnehagens personale for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning.
2. Utgangspunkt for foreldres mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen, Samarbeidsutvalget (SU) fastsetter årsplanen.
3. Er grunnlag for kommunens tilsyn med barnehage.
4. Gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, kommune, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

Årsplanen er et arbeidsdokument for de ansatte og et bindeledd mellom barnehagen og foreldrene. Barn, foreldre og ansatte skal gis mulighet til å delta aktivt i planlegging av barnehagens innhold og ha innflytelse på valg av satsingsområder.

Våre planer

Årsplan med progresjonsplan beskriver hvordan barnehagen arbeider med fagområdene som er beskrevet i *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*.

Progresjonsplanen er en del av årsplanen og viser hvordan aktiviteter innenfor et fagområde kan tilrettelegges ulikt for de forskjellige alders- og utviklingstrinn og hvordan de ulike alderstrinn kan delta i aktiviteter spesielt tilpasset for sitt aldersnivå.

Periodeplan/månedspan konkretiserer avdelingenes arbeid med satsingsområder og fagområder. Her beskrives temaarbeid gjennom året.

Ukeplaner med plan for ukens aktiviteter.

Trivselsplan med handlingsplan mot uakseptabel atferd beskriver hvordan barnehagen jobber med sosial kompetanse og vennskap. Handlingsplanen beskriver tiltak for å håndtere mobbing.

Plan for Megagjengen beskriver tema og innhold for de eldste barna gjennom året. Planen synliggjør hvordan vi jobber med overgang fra barnehage til skole.

Innholdsfortegnelse

1. Lov om barnehager Kap. I Barnehagens formål og innhold	3
2. Kommunens visjon og verdier	4
3. Kommunens hovedmål.....	4
4. Om barnehagen.....	4
5. Satsningsområder.....	5
6. Planlegging, dokumentasjon og vurdering.....	6
7. Medvirkning.....	7
8. Tilvenning	8
9. Overgangen mellom barnehage og skole.....	9
10. Omsorg	9
11. Danning	10
12. Lek	10
13. Læring.....	11
14. Vennskap og felleskap	11
15. Livsmestring og helse	12
16. Kommunikasjon og språk	12
17. Mangfold og inkludering	13
18. Bærekraftig utvikling	13
19. Trafikksikkerhet	14
20. Digital praksis	14
21. Fagområdene/progresjonsplan	0
22. Kilder.....	0

1. Lov om barnehager Kap. I Barnehagens formål og innhold

§ 1. Formål.

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

§ 2. Barnehagens innhold

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Departementet fastsetter nærmere regler om barnehagens innhold og oppgaver (rammeplan) med forskrift.

Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold.

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

2. Kommunens visjon og verdier

Visjon: Sammen skaper vi det gode liv.

Verdier: Likeverd, allsidig samfunn, økologisk balanse, nærhet til naturen.

Verdiene skal lede mot visjonen og beskrive det samfunnet vi skal arbeide for å skape.

3. Kommunens hovedmål

Barnehagene skal tilby:

- gode utviklings- og aktivitetstilbud til alle barn.
- trygge og støttende miljøer for alle barn.

4. Om barnehagen

Barnehagens visjon: Lek, læring og latter i et inkluderende og trygt miljø.

Barnehagens består av 6 avdelinger fordelt på to bygg. Vi har 96 barn hvorav 72 barn er over 3 år og 24 barn er under 3 år.

Blåklokke: 18 barn i alderen 3-6 år

Løvetann: 18 barn i alderen 3-6 år

Prestekrage: 18 barn i alderen 3-6 år

Ringblomst: 18 barn i alderen 3-6 år

Firkløver: 12 barn i alderen 1-3 år

Smørblomst: 12 barn i alderen 1-3 år

Barnehagen ligger flott til i skogkanten. Lekeklassen er delvis opparbeidet med lekeapparater og delvis naturtomt med bergknauser og skogholt. Naturen rundt oss er variert og spennende med gammel skog og fine turplasser. Sjøen og stranda er i gangavstand, og vi har Bakkeløkka ungdomsskole med ball-løkker like i nærheten.

Det fysiske miljøet inne og ute innbyr til allsidig aktivitet og lek ved at det finnes varierte materialer og miljøer som passer til barnas interesser og det pedagogiske arbeidet med rammeplanens fagområder. Hver avdeling har et stort rom og et grupperom. Fellesarealer består av et stort fellesrom der vi har fellessamlinger og gym, et. Bibliotek/forskerrom og en bod tilrettelagt for språk- og leseaktiviteter. Utelekeklassen består av skog og variert

terreng med lekehus, lekeapparater, lavvo og kjøkkenhage der vi dyrker grønnsaker med barna.

5. Satsningsområder

Satsingsområder:

- Språk
- Sosial kompetanse
- Livsmestring og helse

Nesodden kommunale barnehager vil fra høsten 2019 samarbeide om felles satsing på språk og sosial kompetanse. Nyere forskning viser at barns utvikling av språk- og kommunikasjonsferdigheter og sosial kompetanse er vesentlig for livslang læring og mestring sosialt og faglig. Å mestre språk og sosialt samspill er vesentlig for å oppleve god livsmestring og helse. Fra august 2020 er barnehagene med i Regional ordning for kompetanseutvikling (ReKomp) og får veiledning og oppfølging på området livsmestring og helse fra Høyskolen i Østfold.

- Barna har et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring.
- Barna er en del av et fellesskap der de utvikler gode sosiale og språklige ferdigheter gjennom lek i trygge omgivelser preget av omsorgsfulle voksne.
- Barnehagene bidrar til å utjevne sosiale forskjeller.
- Barnehagen bidrar til at familier har et helhetlig og koordinert tjenestetilbud med riktige tiltak til riktig tid.
- Personalet reflekterer over praksis i arbeidet med barna.
- Ansatte i de kommunale barnehagene har et felles kunnskapsgrunnlag og god kompetanse om livsmestring og helse.

Tiltak livsmestring og helse:

- Personalet jobber for at alle barn skal oppleve trygghet, fellesskap og vennskap.
- Personalet veileder og støtter barna i å mestre og håndtere utfordringer.
- Personalet legger til rette for god balanse mellom aktivitet og hvile.
- Personalet fremmer sunne helsevaner med fokus på et sunt kosthold.

Tiltak språk og språkmiljø:

- Personalet observerer barnas språk og setter inn tiltak ved behov.
- Alle barn opplever jevnlig å bli lest for
- Personalet bruker litteratur, sanger, rim & regler
- Personalet tilrettelegger for gode samtaler med barna der barna er aktive samtalepartnere

- Personalet er bevisst sin rolle som språklige rollemodeller ved å bruke varierte begreper og utvide barnas ordforråd
- Personalet er aktive i barnas lek og støtter barn som trenger språklig støtte for å kunne delta

Tiltak sosial kompetanse:

- Personalet observerer samspill, støtter og veileder barn som har behov for det
- Personalet er gode rollemodeller
- Personalet støtter barnas initiativ til samspill
- Personalet bidrar til at alle barn etablerer vennskap
- Personalet støtter barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger.
- Personalet støtter barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner.
- Personalet forebygger, stopper og følger opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

6. Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging

Planleggingen tar utgangspunkt i rammeplan for barnehage og kunnskap om barns trivsel og utvikling, og den baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

Planlegging gir grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen er utgangspunkt for refleksjon og utvikling av barnehagens pedagogiske praksis.

Vi planlegger temaarbeid, språkarbeid, arbeid med det sosiale miljøet på avdeling og i barnehagen, arbeidet med fagområdene.

Arbeidet planlegges med utgangspunkt i tidligere vurderinger og satsingsområder. Planleggingen skjer på plandager, personalmøter, ledermøter og avdelingsmøter.

Gjennomføringen av planene må være fleksibel og gi rom for spontanitet og barns medvirkning

Dokumentasjon

Dokumentasjon bruker vi for å synliggjøre arbeidet som blir gjort i barnehagen. Vi dokumenterer aktiviteter med barna med bilder som legges ut på MyKid. Pedagogiske ledere skriver månedsbrev som beskriver arbeidet for en periode, hva det har vært fokus på og hvordan barna har tatt imot det. Barnas arbeider er også en del av dokumentasjonen.

Vi bruker dokumentasjon sammen med barna for å bearbeide opplevelser og gi dypere læring

Personalet bruker dokumentasjonen til refleksjon, bevisstgjøring og faglig utvikling

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Personalet: Hver avdeling har et avdelingsmøte en gang i uka hvor man vurderer uka som gikk og planlegger kommende uke. I tillegg til dette vurderer vi arbeidet på pedagogisk ledermøter, personalmøter og planleggingsdager.

Foresatte: Foresatte gis mulighet til å vurdere barnehagens arbeid gjennom brukerundersøkelsen, på foreldremøter, i foreldresamtaler og samarbeidsutvalgsmøter.

Barna: Personalet etterspør barnas synspunkter ved hjelp av observasjoner og barnesamtaler gjennom året.

7. Medvirkning

Barnas medvirkning:

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Barnehagens tiltak:

- Vi samtaler med barna for å få deres syn på barnehagens innhold og aktiviteter
- Vi observerer/kartlegger hva barna er opptatt av som grunnlag for temaarbeid

- Vi følger opp barnas innspill
- Vi legger til rette for at barna kan være selvstendige og oppleve mestring

Foreldrenes medvirkning:

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

Foreldrenes medvirkning skal bringes inn i planleggingsarbeidet

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd (FAU) og et samarbeidsutvalg (SU).

Foreldrerådet består av foreldre/de foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.

Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Barnehagens tiltak:

Tiltak:

- Foresatte møtes med respekt
- Det inviteres til foreldremøte i september der foreldrenes synspunkter etterspørres
- Det tilbys to foreldresamtaler årlig.
- Det holdes 2-4 møter i SU der saker av betydning for driften behandles.
- Vi arbeider for å ha en god dialog med alle foreldre i daglige møter

8. Tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barna kan få en trygg og god start i barnehagen.

Barnehagen beskriver arbeidet:

- Nye barn og foresatte inviteres til besøksdag i barnehagen i juni før oppstart av nytt barnehageår

- Vi setter av 3 dager til tilvenning for barn over 3 år mens vi anbefaler en uke for barn under 3 år. De aller minste kan om mulig ha korte dager de første par ukene
- Hvert barn får en kontaktperson som tar seg ekstra av dem til de er trygge i nytt miljø
- Vi avtaler tilvenning individuelt og tilpasset til barnets behov
- Nye foresatte tilbys oppstartssamtale innen 3 uker

9. Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal samarbeide med skolen om barnas overgang fra barnehage til skole og skolefritidsordning. Samarbeidsutvalget i barnehagen skal bidra til at barna får en trygg og god overgang.

Nesodden kommune har en egen plan for overgang fra barnehage til skole:

“Å mestre – plan for overgang fra barnehage til skole og skolefritidsordning 2017-2021”.

Barnehagens tiltak:

- Det holdes eget foreldremøte i september. Rektor på Myklerud skole deltar på møtet.
- Det arrangeres eget fagtreff for pedagogiske ledere og lærere på småskoletrinnet
- Vi samarbeider med de andre barnehagen på Fagerstrand med minst to felles treff, et på høsten og et på våren
- Vi har et godt samarbeid med Myklerud skole og blir invitert på et til to arrangement i regi av skolen. I tillegg kommer et besøk til fadderklassen og to besøksdager hvorav et skolebesøk og et skole/SFO besøk

10. Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.

Barnehagens tiltak:

- Personalet er tilstedeværende og tilgjengelige for barna, og opptatt av å se hvert enkelt barn og barnets behov
- Personalet møter barna med åpenhet og interesse og viser omsorg for hvert enkelt barn

- Dagen organiseres godt med fast rytme og kjente rutiner
- Vi har fokus på å gi god omsorg i hverdagsituasjoner, som bleieskift, stell, måltider og påkledning
- Vi deler barna i mindre grupper, for å få mer tid og nærhet til hvert enkelt barn
- Vi støtter og oppmuntrer barna til å vise omsorg for andre og ta imot omsorg
- Barna møter passe utfordringer med støtte fra personalet

11. Danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske felleskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. Danning skal skje i tråd med barnehagens verdigrunnlag og legge grunnlaget for barns mulighet til aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn.

Barnehagens tiltak:

- Vi støtter barnas identitetsutvikling og utvikling av positiv selvfølelse
- Vi ser, anerkjenner og følger opp barnas perspektiver og handlinger
- Personalet støtter barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- Personalet synliggjør og verdsetter ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- Personalet synliggjør og fremhever mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring

12. Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur.

Leken skal være en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling

Barnehagens tiltak:

- Vi gir barna felles opplevelser som inspirerer til lek
- Vi arbeider for et inkluderende miljø hvor alle barn opplever å få delta i lek med andre barn
- Personalet støtter og veileder barna ved behov
- Personalet arbeider for å inspirere til variert lek og berike barnas lekemiljø og -reportoar

- Personalet er bevisst på å gi tid og rom for lek, og skjerme god lek ved å unngå unødige avbrudd og forstyrrelser
- Utforming av rom og tilgjengelige lekematerialer vurderes og oppdateres jevnlig for å tilpasses barnegruppens interesser og inspirere til variert lek

13. Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna lærer både i uformelle og formelle situasjoner. Eksempel på uformelle situasjoner er frilek og hverdagsaktiviteter som måltid, påkledning etc. Eksempel på formelle situasjoner er samling, lesegrupper, lekegrupper etc.

Barnehagens tiltak:

- Barn lærer gjennom lek. Personalet gir barna tid og rom for lek, og bidrar til å berike og videreutvikle leken
- Planlagte voksenstyrte aktiviteter introduserer barna for nye aktiviteter og fenomener som gir ny inspirasjon til utforsking og lek samt bidrar til samhold og fellesskap
- Barna deltar i personalets daglige gjøremål. Personalet er bevisst på å bruke et rikt og variert språk
- Personalet lytter til barnas innspill og bygger videre på deres nysgjerrighet og interesser
- Vi undrer oss sammen over det vi ser og opplever
- Repetisjon og det å gjenkalle noe vi har gjort eller opplevd gir dypere læring

14. Vennskap og fellesskap

I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.

Barnehagen skal forebygge, avdekke og stoppe mobbing og krenkelser.

Barnehagens tiltak:

- Personalet er bevisst på å skape et inkluderende miljø der alle deltar ut fra sine forutsetninger.
- Det legges til rette for lek og gode samspill hver dag
- Hverdagen preges av glede og humor
- Barn og voksne viser medfølelse for andre. Vi bryr oss om hverandre!
- Personalet støtter barna og gir de verktøy til å løse konflikter
- Personalet er gode rollemodeller
- Personalet observerer samspill og lek for å oppdage og sette inn tiltak tidlig dersom barn holdes utenfor
- Vi kartlegger relasjonen mellom voksen-barn på avdeling høst og vår
- Personalet samtaler med barna for å høre deres opplevelse av barnehagelivet
- Barnets vennskap/samspill er tema i foreldresamarbeidet

15. Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen.

Barnehagens tiltak:

- Vi jobber for å skape et inkluderende og trygt miljø der alle barn føler seg betydningsfulle
- Vi støtter barna i å løse konflikter og å takle utfordringer
- Vi tilrettelegger for allsidig bevegelsesglede og motorisk utvikling gjennom varierte aktiviteter og utfordringer
- Vi legger til rette for at alle får ro og hvile i løpet av barnehagedagen
- Vi går på tur minst en gang i uka, og ønsker at barna skal oppleve nærhet og kjærlighet til naturen
- Vi tilbyr sunn og næringsrik mat med mye fisk, fullkorn, og økologisk frukt og grønnsaker
- Vi er opptatt av å det gode måltidet med samtale og god stemning rundt matbordet

16. Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser.

Barnehagen må støtte at barn bruker sitt morsmål og samtidig arbeide aktivt med å fremme barnas norskspråklige kompetanse.

Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Barnehagens tiltak:

- Personalet har kunnskap om barns språkutvikling og fanger opp barn som trenger ekstra språklig støtte
- Personalet bruker litteratur bevisst i arbeidet og alle barn opplever jevnlig å bli lest for
- Personalet bruker konkrete for å støtte handling i bøker og fortellinger
- Personalet bruker sanger, rim & regler
- Personalet tilrettelegger for gode samtaler med barna der barna er aktive samtalepartnere
- Personalet er bevisst sin rolle som språklige rollemodeller ved å bruke varierte begreper og utvide barnas ordforråd
- Personalet er aktive i barnas lek og støtter barn som trenger språklig støtte for å kunne delta
- Personalet jobber med Språkløyper som er et kompetanseutviklende tiltak med fokus på leseaktiviteter og hverdagsamtaler
- Vi forbereder barna i forkant av aktiviteter og gjenkaller i etterkant
- Vi dokumenterer aktiviteter synlig for barn og foreldre, som utgangspunkt for samtale og refleksjon
- Vi er nysgjerrige på ulike språk, og lar barna oppleve språklig mangfold

17. Mangfold og inkludering

Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.

Barnehagens tiltak:

- Vi møter alle kulturer med respekt og interesse
- Vi arbeider for å gi barna kjennskap til de ulike nasjonalitetene som er representert på avdelingen, og deres kultur
- Vi synliggjør de ulike kulturene med f.eks. språk, musikk, eventyr, bilder, mat etc.
- Vi markerer høytider som feires av barna på avdelingen.

18. Bærekraftig utvikling

Barna skal få naturopplevelser, bli kjent med naturens mangfold, årets gang og endringer i naturen. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barn som har kunnskap om natur og blir glad i å ferdes ute i naturen vil også ta vare på den.

Barnehagens tiltak:

- Vi har fokus på gode naturopplevelser
- Vi er bevisst på vår ferdsel i naturen (fokus på bruk, ikke forbruk, rydder etter oss)
- Vi kildesorterer, så langt det er mulig, sammen med barna
- Vi komposterer matavfall
- Vi dyrker grønnsaker og har fokus på kortreist og økologisk mat
- Vi er bevisste i innkjøp av leker/materiell og tar vare på tingene våre

19. Trafikksikkerhet

Nesodden kommune er godkjent som en «Trafikksikker kommune» av Trygg Trafikk for perioden 2018-2020. Barnehagene bidrar aktivt i dette arbeidet. Barnehagen har følgende målsettinger:

- Vi skal styrke og utvikle barnas gode holdninger og kunnskap til og om trafikk
- De voksne skal være gode rollemodeller i trafikken
- Vi skal samarbeide med foreldrene rundt barnas trafikksikkerhet

Barnehagens tiltak:

- Barna lærer trafikkregler for fotgjengere og å bruke sansene i trafikken
- Barna lærer om bruk av bilbelte, sykkelhjelmer og reflekser
- Barnehagen samarbeider med foreldrene rundt barnas trafikksikkerhet. Trafikksikkerhet er tema på høstens foreldremøte
- Personalet er gode rollemodeller og arbeider for å gi barna gode holdninger og kunnskap om trafikksikkerhet

20. Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barns lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læringsprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna.

Barnehagens tiltak:

- Vi bruker digitale verktøy på en måte som bidrar til at barna utvikler en begynnende kritisk sans
- Barna bruker digitale verktøy til å produsere, som å lage egne bøker og fortellinger
- Vi bruker digitale mikroskop til å undersøke naturfenomener
- Vi bruker digitale verktøy i språkarbeidet
- Vi lager billedbøker med bilder fra aktiviteter med barna og bruker bildene som utgangspunkt for samtale

21. Fagområdene/progresjonsplan

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Dette er beskrevet i egen plan.

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, på de ulike alders- og utviklingsnivåer.

Fagområdene vil sjelden opptre isolert. For å sikre at alle fagområder integreres i det pedagogiske arbeidet vil flere områder ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter på avdelingene.

Fagområde	1-2 år	3-4 år	5-6 år
Kommunikasjon, språk og tekst	<ul style="list-style-type: none">• Leke med lyd• Bevegelsesanger og sanger med tegn, rim og regler• Daglig høytlesing av korte enkle fortellinger, billedbøker.• Konkretisering av fortellinger ved hjelp av figurer og bilder.• Benevne kroppsdeler under påkledning og i stellesituasjon• Felles fokus om gjenstander, sette ord på.	<ul style="list-style-type: none">• Lytte til barnas spørsmål og undre og reflektere sammen• Bruke språk for å løse konflikter• Refleksjon og samtale om dagen• Gjøre barna kjent med bokstaver, preposisjoner, grunnleggende begreper; som form, farge, størrelse, antall setningsoppbygging, tall og former• Leke med språket• Lotto med bilder, spill, turtaking	<ul style="list-style-type: none">• Refleksjon over egne og andres følelser• Lese fortsettelsesbøker• Lekeskriving av tall og bokstaver• Samling der vi jobber med språkets form, rytme og klang, klappe hele navnet/ stavelser, lytte ut førstelyd i ord. Setningsoppbygging.• Lage rimeord,• fortelle vitser og gåter• Reflektere over ting vi har opplevd under f. eks turer og

	<ul style="list-style-type: none"> • Være sensitiv på barnets kroppsspråk, sette ord på det barnet er opptatt av. • Bilder/tegninger av familien på veggen, samtale med barna • Dokumentasjon med bilder i barnas høyde, utgangspunkt for samtale. • Dramatisering av eventyr/fortelling ved hjelp av sang, musikk, og figurer • Rim og regler • Lese bildebøker, bruke bilde og ord sammen. • Samtale med barnet i påkledning og stellesituasjon. • Spille enkel spill • Reflektere over dagen • Latesomlek/rollelek • La barna ta bilder, være med og skrive de ut, fortelle hva de ser skriv ned tekst. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rollelek • Ha tilgang til bøker • Skrive tekst til tegninger • Lage og leke butikk • Skrive kort • Ikt: søke informasjon på internett om tema, bilder og tekst, lage bøker på Ipad 	<p>andre opplegg – skrive ned det barnet sier</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kjenne igjen navnet sitt • Øve på å skrive navnet sitt • Øve på blyantgrepet • Lage historier, fortellinger
Kunst, kultur og kreativitet	<ul style="list-style-type: none"> • Oppleve sanseinntrykk: se, lukte, smake, føle og lytte. • Billedbøker med varierte billeduttrykk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prøve ulike formingsteknikker (to- og tredimensjonalt) og materiale. • Bli kjent med og prøve ut uttrykksformer, som stilleben 	<ul style="list-style-type: none"> • Lage papir • Støpe lys • Bli kjent med en kunstner • Besøke museer og gallerier

	<ul style="list-style-type: none"> • Bevege seg til musikk, imitere andre. • Synge enkle barnesanger • Sansse og utforske instrumenter og lyd. • Prøve ut og føle ulike formingsmaterialer, maling, ull, lim, tegneblyanter, plastelina etc.. • Lek med sand og vann • Dramatisering/teater • Bevegelsessanger og bevegelseslek • Bruke instrument, lage lyd og rytme. • Lytte til lyd • Presenteres for ulike billeduttrykk. • Hente inspirasjon i naturen. • Ha tilgang til utkleddningstøy, bøker, bilder, musikkinstrument og formingsmateriale • Bruke enkle instrumenter/rytmeinstrumenter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Få inspirasjon fra kunst og kunstnere • Male til musikk • Bruke naturen aktivt til estetiske opplevelser og uttrykk • rolle- og dramalek, teater. • Lage kostymer • Møte variert litteratur • Varierte musikkopplevelser, ulike sjangre og lage musikk • Bli kjent med ulike danseformer/ • Danseforestilling 	
Natur, miljø og teknologi	<ul style="list-style-type: none"> • Utforske uteområdet • Sansseinntrykk: se, høre, smake, føle og lukte • Bevege seg motorisk i ulendt terreng 	<ul style="list-style-type: none"> • Turer i skogen og til sjøen. • Fysikk -og kjemiekksperimenter • Natursti/sanseløype med ulike temaer: dyr, planter, naturvern, lyd etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Følge prosessen fra korn til brød, plukke kornet, treske, male mel, bake brød. • Kompostering

	<ul style="list-style-type: none"> • Leke med/utforske ulike materialer; sand, vann, jord, snø og is. • Turer og lek i skogen • Studere insekter • Prøve ut og bruke ulike naturmateriale til forming. • Iakttatte og undre seg over fenomen i naturen • Plukke søppel, naturvern • Delta i arbeid i kjøkkenhage 	<ul style="list-style-type: none"> • Kildesortering • Undersøke hva gjenstander er laget av, skru fra hverandre gamle radioer el.l. • Følge et referanseområde - • årstidsforandringer, temperatur, nedbørsmåling, vekster og insekter. • Så og plante, blomsterbed og kjøkkenhage. • Studere livet i fjæra 	<ul style="list-style-type: none"> • Grave ned søppel på høsten, hva er borte til sommeren?
Antall, rom og form	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke kroppen til å gjøre seg kjent med rommet • Sortere gjennom å rydde leker på faste plasser • Utforske konstruksjonsmateriale f.eks. duplo. • Lage "rom" i rommet • Begynnende forståelse av begrepene i, over, på, under, stor og liten. • Pusle enkle puslespill • Telle • Bevisst bruk av begrepene i, over, på, under, stor/liten • Begynnende forståelse av begrepene trekant, sirkel og kvadrat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spille spill • Tallrekka 1-10, telle • Bli kjent med geometriske figurer og begreper • Bevisst bruk av begreper som størrelse, rekkefølge, lengde, høyde, • Bake/lage mat. Måle og veie (bake etter en tegnet oppskrift). • Konstruksjonslek • Vekt, måle og veie ulike ting i lek og utforsking. • Spill med terning • Finne par. • Sortere etter farge, størrelse, form og fasong. 	<ul style="list-style-type: none"> • Begrepene mengde, bredde, tyngde, tykkelse • Kjennskap til klokka • Kunne orientere seg med enkle kart, eks skattejakt. • Kopiere og lage mønster.

	<ul style="list-style-type: none"> • Bygge med klosser • Sortere etter funksjon, eks. lekekasser 		
Etikk, religion og filosofi	<ul style="list-style-type: none"> • Barna oppmuntres til å gi trøst og vise omsorg • Oppmuntres til å vise respekt og omtanke for mennesker og dyr • Markere ulike merkedager, høytider og tradisjoner som er representert i barnehagen. • Bevisstgjøring av følelser, egne og andres • Lære å dele på ting og hjelpe hverandre. • Undre seg over ting sammen med hverandre og med de voksne. • Øve seg på gode bordvaner (be om å sende, takke for maten, sitte på stolen) og verdsette det sosiale samspillet rundt bordet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med ulike religioner, kulturer og tradisjoner. • Være med å utvikle regler som går ut på hvordan vi på avdelingen vil ha det sammen. • Begynnende konflikthåndtering med veiledning fra de voksne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna vil få anledningen til å delta på julevandring i Gjøfjell kirke hvor de hører, og selv spiller juleevangeliet. • Undre seg over livet og sammen lete etter svar • Øve på konfliktløsning på egenhånd med støtte av voksne. • Øve på å sette seg inn i andres situasjon
Nærmiljø og samfunn	<ul style="list-style-type: none"> • Turer i nærmiljøet • Smake på mat fra ulike land • Gruppetilhørighet og fellesskap • Få begynnende kjennskap til trafikkregler • Lære sanger fra andre land 	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke mer verbalt språk sammen med barna rundt tema som regler og følelser • Starte med steg for steg samlinger • hjelpe hverandre med påkledning osv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reflektere med barna at handlinger får konsekvenser • Samtale/kjennskap til kulturelle likheter og forskjeller • Forståelse av begrepet solidaritet, for eksempel gjennom Forut, et pedagogisk

	<ul style="list-style-type: none"> • hjelpe til i daglige gjøremål, brette tøy, lage mat, rydde leker osv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Besøke barnas hus • Rydde i nærmiljøet, miljøbevissthet • Markere Samefolkets dag • Få kunnskap om grunnleggende trafikkregler, kunnskap om bruk av belte, hjelm og reflekser 	<p>opplegg om barn i fremmede kulturer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Markering av FN-dagen • Bruke lokalavisen i det pedagogiske arbeidet, og vise saker fra nærmiljøet. • Lucia tog på ungdomskolen, • besøke arbeidsplasser, bibliotek osv. • Kunnskap om trafikkreglene, kjenne igjen trafikkskilt
Kropp, bevegelse, mat og helse	<ul style="list-style-type: none"> • Bevege seg motorisk i ulendt terreng. • Dans og rytme. • Kroppsbeherskelse. • Sette ord på forskjellige kroppsdelar. • Varierte sanseopplevelser • Smake på variert og sunn mat. • Ute i allslags vær. • Hvilestund/sovestund • Kle på seg selv • Vaske hendene selv (med støtte) • Delta på varierte hverdagssituasjoner, for eksempel forberede måltid, brette klær 	<ul style="list-style-type: none"> • Gym • Musikk og dans • Hinderløyper • Sanselek • Smører egen mat og er med å lage mat • Delta i matlaging • Kjennskap til hva som er sunt for kroppen • Dyrke grønnsaker • Hvilestund, meditasjon, yoga • Vinteraktiviteter, ake, ski 	<ul style="list-style-type: none"> • Turer i ulendt terreng • Sykkeltur • Ski og skøyter

- Enkle hinderløyper
- Øve på å smøre egen mat
- Være med å dyrke grønnsaker
- Hvilestund
- Vinteraktiviteter, ake

22. Kilder

<https://lovdata.no;>

Lov om barnehager(barnehageloven); Lov om barnehager (barnehageloven)

Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver;Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

udir.no - Forside

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver; <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Regelverk og tolkningsuttalelse fra UDIR; Rammeplanen og digitale verktøy i barnehagen

Tolkningsuttalelse 14.11.2018